

FERÐALAG LÖRU UM TUNGUMÁL EVRÓPU

IS

VELKOMIN Í FERÐALAG UM TUNGUMÁL EVRÓPU!

Tungumálin sem verða á vegi þínum á næstu blaðsíðum endurspeglar fjölbreytileika þeirra menningarheima og hefða sem þrífast hlið við hlið í heimsálfunni okkar. Sum þeirra 225 tungumála sem eru ættuð frá Evrópu eru töluð af milljónum manneskja, en önnur, sem eru bara töluð af örfáum manneskjum, eru á barmi útrýmingar.

Á þessu stutta ferðlagi munt þú taka eftir því að evrópsk tungumál eiga marga eiginleika sameiginlega. Þau skiptast í þrjá meginflokka: slavnesk, rómönsk og germönsk mál. Tungumálin í hverjum flokki eiga sameiginlegar rætur, en í aldanna rás hafa þau þróast sitt í hverja áttina. Þú munt líka læra um það hvernig málin skilja sig að, um mismunandi gerðir stafrófa (s.s. latneska, kýrillíska, gríska, armenska og georgíska), sum hver listræn, um nýyrði – sú iðja að búa til ný orð – og um orðsifjar, þ.e. uppruna orðanna, sem getur stundum verið á reiki. Hvert tungumál er einstakt og hefur sína eigin sögu að segja!

Við getum bara gefið þér innsýn í nokkur evrópsk tungumál. Til eru mörg fleiri tungumál sem ekki hefur verið minnst á hér, ekki vegna þess að þau séu síður mikilvæg eða áhugaverð heldur vegna þess að okkur gefst ekki tími til þess að fara yfir þau öll á þessu stutta ferðlagi.

Til eru svæðisbundin og minnihlutatungumál, sem eru töluð af tiltölulega litlum hluta íbúa í tilteknum hluta lands eða á nokkrum landsvæðum í mismunandi löndum. Til eru líka

ósvæðisbundin tungumál, sem eru töluð af fólki sem hefur dreift sér um Evrópu og tilheyrir engu sérstöku landi. Einnig eru til tungumál sem ekki eiga rætur sínar að rekja til Evrópu, heldur hafa þau komið til álfunnar með fólksflutningum.

Hver blaðsíða ertileinkuð einu tungumáli og á henni geturðu séð stutta kynningu frá Löru, nokkur mikilvæg orð og orðastæður, öðruvísi bókstafi og áætlaðan fjölda móðurmálshafa.

Við vonum að þú munir njóta þess að fylgja leiðsögumanninum Löru á ferð hennar um nokkur tungumál Evrópu. Þetta gæti fengið þig til þess að leggja í svipað ferðalag, þar sem þú munt kalla upp yfir þig „Í alvörunni?!“ og „Vá, þetta vissi ég ekki!“ þegar þú uppgötvar þá fjársjóði sem leynast undir yfirborði okkar daglega lífs!

26. september

Evrópski tungumáladagurinn

TUNGUMÁLIN SEM LARA MUN KYNNAST Á FERÐ SINNI

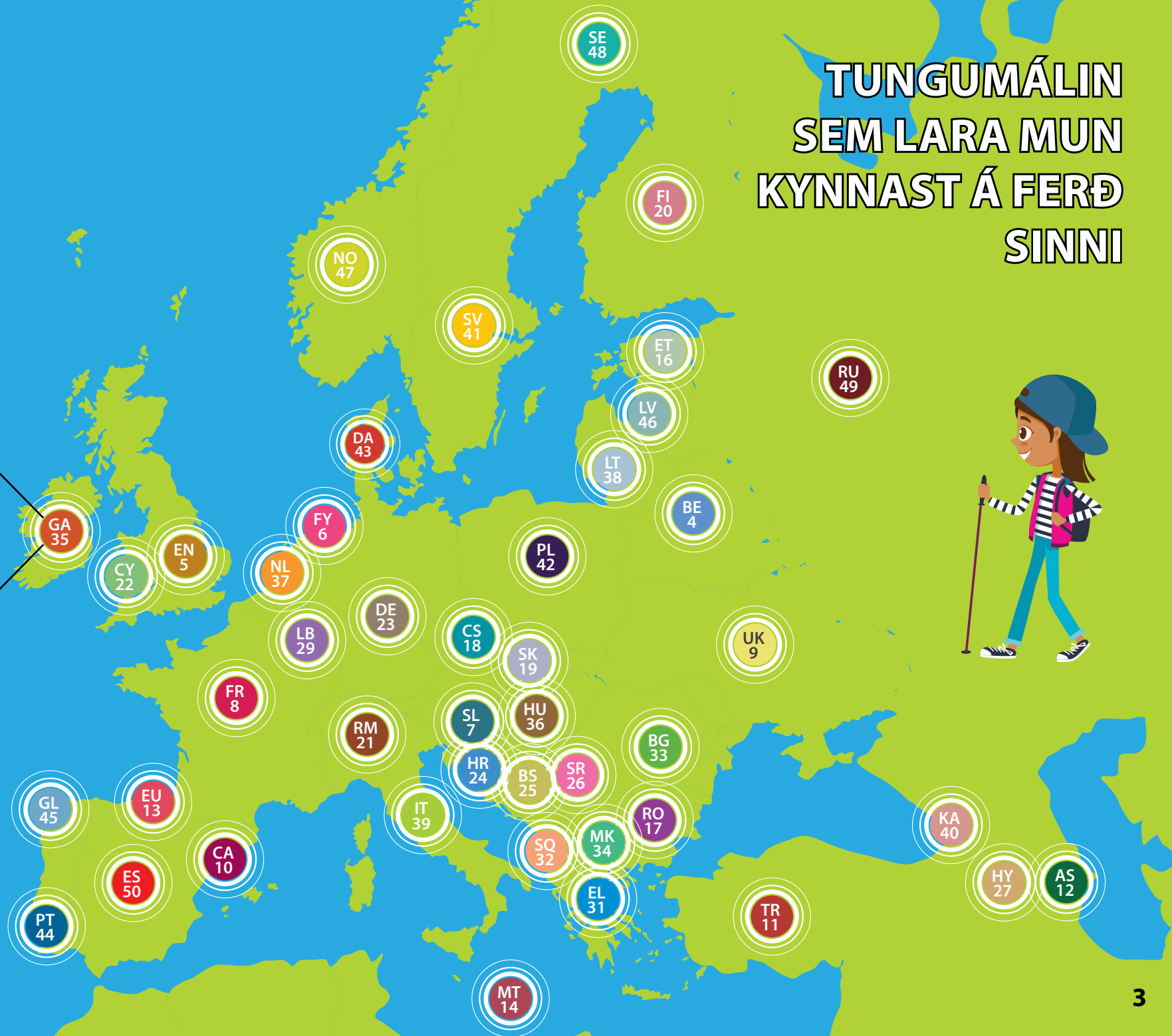

Tungumálakóði
(ISO-639-1)

Blaðsíðutal

28 ROMANI ČHIB

30

ВЕ БЕЛАРУСКАЯ МОВА

👤👤👤 5 000 000

так

не

Як справы?

Добры
дзень!

Дзякуй!

Hæ! Ég heiti Lara! Komdu með mér í heillandi ferð um fallegu tungumálin í Evrópu... Við byrjum ferðalagið í „Krasavik“. Bíddu. Hvar? „Krasavik“ (apríl) er fallegasti mánuðurinn í Hvíta-Rússlandi og þess vegna heitir mánuðurinn bókstaflega „fallegur“. Hver elskar svo ekki vorið?

- 1 адзін
- 2 два
- 3 тры
- 4 чатыры
- 5 пяць
- 6 шэсць
- 7 сем
- 8 восем
- 9 дзевяць
- 10 дзесяць

ё

й

э

і

ў

ь

ю

ы

я

Паслухайце гучанне гэтых слоў >>>>

Mynd: Garður í Minsk í Hvíta-Rússlandi

ENGLISH EN

👤👤👤 400 000 000

Enska er mest talaða tungumál heims með næstum því 1,3 milljarð málhafa. Þó talar eingöngu þriðjungur þeirra ensku að móðurmáli. Þegar við tölum sama tungumálið, skiljum við hvort annað og gerum okkur grein fyrir öllu því sem við eigum sameiginlegt. Þá virðist heimurinn ekkert svo stór eftir allt saman.

How are you?

Hello!

Thank you!

yes

no

- 1 one
- 2 two
- 3 three
- 4 four
- 5 five
- 6 six
- 7 seven
- 8 eight
- 9 nine
- 10 ten

◀◀◀ Listen to the sound of these words

Mynd: London Eye og Klukkuturn Westminsterhallar (Big Ben) í Stóra-Bretlandi

FY FRYSK

👤👤👤 500 000

Hoe giet it mei dy?

Hoi!

Tank!

ja

nee

Frísneska er sennilega það tungumál sem kemst enskunni næst. „De sinne is waarm en it ljocht fan de sinneskyn fielt noflik mei de sêfte wyn” leggst út á ensku sem: “The sun is warm and the light from the sun-shining feels good with the soft wind” (isl. „Sólin er hlý og ljósið frá sólskininu er þægilegt með léttum vindinum”).

- 1 ien
- 2 twa
- 3 trije
- 4 fjouwer
- 5 fiif
- 6 seis
- 7 sân
- 8 acht
- 9 njoggen
- 10 tsien

êé

ûú

â

ô

Harkje nei it lûd fan dizze wurden >>>

Mynd: Ljouwert i Hollandi

SLOVENŠČINA SL

888 2500 000

Kako si?

Živjo!

Hvala!

Í Slóveníu eru tvær manneskjur eitt hvað alveg einstakt! Slóvenska er ekki bara með eintölu og fleirtölu, heldur líka tvítölu! Þannig að ef þú vilt segja „ég og þú“, geturðu sagt „midva“ (ef einn eða báðir aðilar eru karlmenn) eða „midve“/ „medve“ (ef báðir aðilar eru kvenmenn). Talandi um tölur... næst ætla ég að sýna ykkur tungumál með áhugavert talnakerfi...

- 1 ena
- 2 dve
- 3 tri
- 4 štiri
- 5 pet
- 6 šest
- 7 sedem
- 8 osem
- 9 devet
- 10 deset

da

ne

č

ž

š

Prisluhnite zvoku teh besed

Mynd: Triglav-þjóðgarðurinn í Slóveníu

FR FRANÇAIS

👤👤👤 76 800 000

oui

non

Ça va ?

Bonjour !

Merci !

Vissir þú að Frakkar telja allt öðruvísi en við frá 70 upp í 99? Talan 75 er bókstaflega „sextíu (plús) fimmtán“; 80 er „fjórir (sinnum) tuttugu“ og 96 er „fjórir (sinnum) tuttugu (plús) sextán“ Þetta þýðir að Frakkar þurfa aldeilis að vera góðir í að reikna! Franska er líka þekkt sem eitt af fallegustu tungumálum heims, ásamt... viltu giska?

- 1 un
- 2 deux
- 3 trois
- 4 quatre
- 5 cinq
- 6 six
- 7 sept
- 8 huit
- 9 neuf
- 10 dix

ùûü

àâä

ÿ

ôö

æ

îï

éèêë

ç

œ

Écoutez le son de ces mots >>>>

Mynd: Pilat-sandhóllinn í Frakklandi

УКРАЇНСЬКА МОВА UK

👤👤👤 35 000 000

Як справи?

Привіт!

Дякую!

так

ні

Spegill, spegill, herm þú mér – hvaða tungumál fríðast er? Þessari spurningu er ekki auðvelt að svara, endaheldurfólkuppámismunandi tungumál. Á tungumálakeppni sem haldin var árið 1934 í París hreppti úkraínska þriðja sætið, á eftir frönsku og persnesku. Mér er ekki kunnugt um neinar nýlegri keppnir!

Є

Й

Щ

ІІ

Г

Ь

Ю

Я

<<< Прослушайте звучання цих слів

Mynd: „Göng ástarinnar“ meðfram járnbrautarlínu í Klevan í Úkraínu

- 1 один
- 2 два
- 3 три
- 4 чотири
- 5 п'ять
- 6 шість
- 7 сім
- 8 вісім
- 9 дев'ять
- 10 десять

CA CATALÀ

👤👤👤 10 000 000

Ef þig langar að segja á katalónsku að bara nokkrir gestir komu í afmælisveisluna þína (sem gerist vonandi ekki!), geturðu sagt „quatre gats“ eða „fjórir kettir“ og þá myndi fólk skilja hvað þú ættir við. En áður en þú kvartar yfir lélegri mætingu, skaltu muna að segja „Gràcies!“ (takk) við kettina fjóra sem mættu!

Com estàs?

Hola!

Gràcies!

- 1 un
- 2 dos
- 3 tres
- 4 quatre
- 5 cinc
- 6 sis
- 7 set
- 8 vuit
- 9 nou
- 10 deu

ç

h

úü

à

éè

íï

óò

sí

no

Escolta el so d'aquestes paraules >>>

Mynd: Guell-garðurinn í Barselóna á Spáni

TÜRKÇE TR

👤👤👤 75 700 000

Nasılsın?

Merhaba!

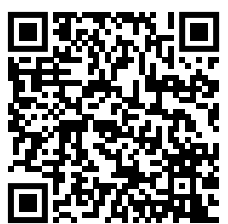
Teşekkür ederim!

Í tyrknesku eru engin málfræðileg kyn! Tyrkneska notar bara eitt orð, í raun bara einn staf, „o“, fyrir 3. p. fornöfn í eintölu. Þannig er hægt að lýsa manneskju á tyrknesku án þess að tilgreina kyn. Flettu síðunni til þess að komast að því hvaða tungumál deilir þessum eiginleika með tyrknesku.

evet

hayır

- 1 bir
- 2 iki
- 3 üç
- 4 dört
- 5 beş
- 6 altı
- 7 yedi
- 8 sekiz
- 9 dokuz
- 10 on

<<< Bu sözcüklerin sesini dinle

Mynd: Cappadocia í Tyrklandi

ç

ğ

ö

ş

ü

ı

AS AZƏRBAYCAN DILI

888 23 000 000

Aserska notar „o“ á svipaðan hátt og tyrkneska. En þetta er ekki það eina sem tyrkneska og aserska eiga sameiginlegt. Forsetningar eins og „með“ eða „fyrir“ koma ekki á undan nafnorðinu, heldur á eftir því. Þannig að á asersku myndi „með mömmu minni“ útleggjast sem „anam ilə“ eða bókstaflega „mömmu minni með“. Annar einstakur eiginleiki þessa tungumáls er að þegar það er skrifað með latnesku eða kyrillísku letri er það skrifað frá vinstri til hægri, en þegar það er skrifað með arabísku letri er það skrifað frá hægri til vinstri.

ı

ö

ü

ç

ə

ğ

ş

Necəsən?

Salam!

Təşəkkür edirəm!

bəli

xeyr

- 1 bir
- 2 iki
- 3 üç
- 4 dörd
- 5 beş
- 6 altı
- 7 yeddi
- 8 səkkiz
- 9 doqquz
- 10 on

Bu sözlərin səsini dinləyin >>>

EUSKARA EU

👤👤👤 750 000

Almennt tilheyra tungumál tungumálafjölskyldum og eiga marga eiginleika sameiginlega með öðrum tungumálum, en baskneska er alveg ein á báti – eins og einkabarn... Baskneska er talin vera eitt af elstu tungumálum Evrópu og uppruni hennar er á huldu. Þannig að, ef þú vilt ganga í einkaklúbb og verða „eskalduna“ (baskneskumælandi), skaltu spreyta þig á þessu máli!

bai

ez

Zer moduz?

Kaixo!

Eskerrik asko!

- 1 bat
- 2 bi
- 3 hiru
- 4 lau
- 5 bost
- 6 sei
- 7 zazpi
- 8 zortzi
- 9 bederatzi
- 10 hamar

◀◀◀ Entzun hitz hauen soinua

Mynd: Guggenheim-safnið í Bilbao á Spáni (Rudy Mareel | Shutterstock.com)

ü

ñ

é

ç

MT MALTI

👤👤👤 520 000

Kif int?

Bongu!

Grazzi!

Malteska er smæsta opinbera tungumál Evrópusambandsins m.t.t. málhafa. Henni svipar til föníkísku sem var töluð í kringum Miðjarðarhafssvæðið fyrir 3.000 árum. Malteska er eina tungumálið í Evrópu sem tilheyrir afróasísku tungumálaættinni og er jafnframt eina tungumálið í þeirri ætt þar sem notast er við latneska stafrófið. Flettu síðunni og ég skal sýna þér ansi einangrað tungumál...

- 1 wieħed
- 2 tnejn
- 3 tlieta
- 4 erbgħa
- 5 ħamsa
- 6 sitta
- 7 sebgħa
- 8 tmienja
- 9 disgħa
- 10 għaxra

iva

le

ċ

ħ

ġ

ż

Isma' l-ħoss ta' dawn il-kelmiet >>>>

Mynd: Gata í bænum Ir-Rabat á Möltu

ÍSLENSKA IS

👤👤👤 314 000

Engin lönd eiga landamæri að Íslandi og tungumálið sem fluttist til landsins með víkingunum á 9. og 10. öld hefur ekki breyst mikið í gegnum aldanna rás. Á íslensku er reynt að sneiða hjá því að nota erlend orð og þess í stað eru ný orð – nýyrði – búin til, oft með því að nota gömul orð. Þannig er orðið tölva búið til úr orðunum tala og vólva (spákona).

Hvernig hefurðu það?

Hæ!

Þakka þér fyrir!

ð

í

á

þ

æ

ý

ö ó

ú

é

- 1 einn
- 2 tveir
- 3 þrír
- 4 fjórir
- 5 fimm
- 6 sex
- 7 sjö
- 8 átta
- 9 níu
- 10 tíu

já

nei

<<< Hlustaðu á þessi orð

Mynd: Goðafoss á Íslandi

ET EESTI KEEL

👤👤👤 1 100 000

Eistneska elskar sérhljóða! Í samanburði við önnur tungumál í Evrópu gegna sérhljóðar einkar mikilvægu hlutverki í eistnesku. Á henni má finna orð eins og „Jäääär“ (ísrönd), „Töö-öö“ (næturvinna) og „Õueiaääre“ (brún girðingar sem umkringir garð)! Nú ætla ég að sýna þér tungumál þar sem heil setning getur innihaldið eingöngu sérhljóða...

õ ä ö ü

Kuidas sul läheb?

Tere!

Aitäh!

- 1 üks
- 2 kaks
- 3 kolm
- 4 neli
- 5 viis
- 6 kuus
- 7 seitse
- 8 kaheksa
- 9 üheksa
- 10 kümme

jah

ei

Kuula nende sõnade kõla >>>

Mynd: Flugdrekabretti í Viimsi á Eistlandi

LIMBA ROMÂNĂ RO

👤👤👤 26 000 000

Rúmenska er líka mikið fyrir sérhljóða. Á henni er jafnvel hægt að búa til merkingarbæra setningu sem inniheldur bara sérhljóða: „Oaiaaia e ei, eu i-oiau“ sem þýðir „Þessi kind er hennar, ég tek hana“. Svo eru líka til tungumál sem virðast veigra sér við notkun sérhljóða...

Ce faci?

Bună ziua!

Mulțumesc!

- 1 unu
- 2 doi
- 3 trei
- 4 patru
- 5 cinci
- 6 șase
- 7 șapte
- 8 opt
- 9 nouă
- 10 zece

da

nu

<<< Ascultă cum sună aceste cuvinte

Mynd: Corvin-kastali í Rúmeníu

CS ČEŠTINA

👤👤👤 14 000 000

Dobrý den!

Jak se máš?

Děkuji!

ano

ne

ě

č

d'

í

ó

ř

ú

á

ž

ý

ť

š

ň

Ef sérhljóðar heilla þig ekki, gæti tékkneska verið tungumálið fyrir þig! Tékkneska elskar nefnilega samhljóða. Orð sem innihalda eingöngu samhljóða, eins og „krk“ (háls), „prst“ (fingur) og „smrk“ (fura) eru á hverju stráí í tékknesku. Spreyttu þig á þessum tungubrjóti: „Chrt pln skvrn zdrhl z Brd“, sem þýðir „Mjóhundur með fullt af doppum slapp úr Brdy[-fjöllunum]“ Tékkland deilir þessum mikla áhuga á samhljóðum með nágrennalandi – hvaða land heldurðu að það sé?

- 1 jedna
- 2 dvě
- 3 tři
- 4 čtyři
- 5 pět
- 6 šest
- 7 sedm
- 8 osm
- 9 devět
- 10 deset

Poslechni si, jak znějí tato slova >>>

SLOVENČINA SK

👤👤👤 5 200 000

Ako sa máš?

Ahoj!

Ďakujem!

áno

nie

Mikið rétt, slóvakíska heldur líka upp á samhljóða! Mörg slóvakísk orð eru búin til eingöngu úr samhljóðum – eins og „prst“ (fingur), „štvrť“ (fjórðungur) og „smrť“ (dauði). Slóvakíska er líka talin vera það tungumál sem er hvað auðskildast fyrir málhafa annarra slavneskra mála. Flettu síðunni til þess að uppgötva sparsamt tungumál...

- 1 jeden
- 2 dva
- 3 tri
- 4 štyri
- 5 päť
- 6 šesť
- 7 sedem
- 8 osem
- 9 deväť
- 10 desať

<<< Vypočujte si zvuk týchto slov

Mynd: Háu Tatrafjöllin í Slóvakíska lýðveldinu

FI SUOMI

👤👤👤 5 800 000

kyllä

ei

Finnska er eitt af fáum tungumálum Evrópu sem er ekki indó-evrópskt. Ásamt eistnesku og ungversku tilheyrir hún finnsk-úgrísku málaættinni. Á finnsku er auðvelt að tjá mismunandi hluti með bara einu orði. Sem dæmi þýðir „istun“ „ég sest“; „istahtaisin“ „ég myndi setjast í smá stund“; „istahdan“ „ég ætla að setjast í smá stund“ og „istahtaisinkohan“ „ég velti því fyrir mér hvort ég ætti að setjast í smá stund“.

Mitä kuuluu?

Hei!

Kiitos!

- 1 yksi
- 2 kaksi
- 3 kolme
- 4 neljä
- 5 viisi
- 6 kuusi
- 7 seitsemän
- 8 kahdeksan
- 9 yhdeksän
- 10 kymmenen

ö

ää

Kuuntele nämä sanat >>>

Mynd: Sleðahundar í Lapplandi í Finnlandi

RUMANTSCH RM

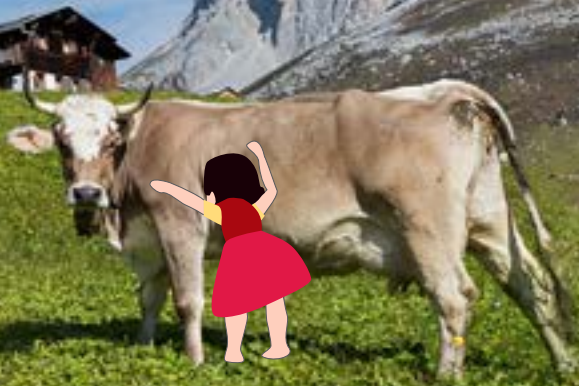
👤👤👤 60 000

- 1 in
- 2 dus
- 3 trais
- 4 quatter
- 5 tschintg
- 6 sis
- 7 set
- 8 otg
- 9 nov
- 10 diesch

gea

na

Af fjórum ríkismálum Sviss er retórómanska minnst þekkt. Saga hennar byrjar fyrir kristsburð, þegar latína Rómverjanna, sem lögðu undir sig svæðið milli austurveðra Alpanna og Dónár, blandaðist máli innfæddra. Smám saman varð til retórómanska úr þessu samlandi – og enn í dag heldur hún áfram að þróast!

Co vai?

Chau!

Grazia!

è é

<<< Taidla co ch'ils plets tunan

Mynd: Fjöll í Grisons-kantónu í Sviss

CY CYMRAEG

👤👤👤 1 000 000

ie

na

Sut wyt ti?

Shwmae!

Diolch!

ŵ

ê

ô

â

ŷ

î

û

Velska staðarheitið „Llanfairpwllgwyngyllgogerychwyrndrobwlllantysiliogogoch“ er lengsta staðarheitið í Evrópu og næstlengst í heiminum. Það þýðir: „Kirkja heilagrar Maríu í laut hvíta hesisins nærri beljandi svelg heilags Tysilis við rauða hellinn“. Flettu síðunni til þess að sjá hvaða tungumál hefur roð við velsku þegar kemur að löngum orðum...

- 1 un
- 2 dau
- 3 tri
- 4 pedwar
- 5 pump
- 6 chwech
- 7 saith
- 8 wyth
- 9 naw
- 10 deg

LLANFAIRPWLLGWYNGYLLGOGERYCHWYRNDROBWLLLLANTYSILIOGOGOCH

Llan-vire-pooll-guin-gill-go-ger-u-queern-drob-ooll-llandus-ilio-gogo-goch

Listen to the sound of these words >>>

Mynd: Lestarsstöð í Llanfairpwllgwyngyllgogerychwyrndrobwlllantysiliogogoch í Wales í Stóra-Bretlandi

DEUTSCH DE

👤👤👤 95 000 000

Þýska eitt af þeim tungumálum sem býr yfir mjög löngum orðum. Til þess að lýsa einhverju eru tvö eða fleiri orð sett saman til þess að mynda samsett orð. Sem dæmi er orðið fyrir úrslitaleik á HM í fótbolta „Fußballweltmeisterschaftsqualifikationsspiel“. En sum orðin geta þó verið ruglandi ef þú veist ekki úr hvaða orðum þau eru mynduð, eins og „Urinsekten“, en ég ætla að leyfa þér að finna út úr því!

ja

nein

- 1 eins
- 2 zwei
- 3 drei
- 4 vier
- 5 fünf
- 6 sechs
- 7 sieben
- 8 acht
- 9 neun
- 10 zehn

Wie geht's?

Hallo!

Danke!

ü

ö

ä

ß

◀◀◀ Hör dir an, wie diese Wörter klingen

Mynd: Þýska eyjan Sylt

HR HRVATSKI

👤👤👤 5 600 000

Kako si?

Bok!

Hvala!

Ásamt serbnesku og bosnísku tilheyrir króatíska suðurslavnesku málunum, sem eiga marga eiginleika sameiginlega. Þessi mál eru svo lík hvert öðru að málfarar þeirra geta auðveldlega skilið hver annan. Stystu króatísku orðin eru bara einn stafur – „a“ (en, og), „o“ (um), „u“ (í), „i“ (og), „s“ (með, frá) og „k“ (til).

- 1 jedan
- 2 dva
- 3 tri
- 4 četiri
- 5 pet
- 6 šest
- 7 sedam
- 8 osam
- 9 devet
- 10 deset

da

ne

č

ć

ž

š

đ

Poslušaj kako zvuče ove riječi >>>>

Mynd: Plitvice-þjóðgarðurinn í Króatíu

BOSANSKI BS

👤👤👤 3 000 000

Bosnísku svipar til króatísku og serbnesku, en hefur þó sterk tengsl við tyrknesku. Í um 400 ár var Bosnía hluti Ottómanveldisins og því eru nokkur tökuorð í bosnísku af tyrkneskum uppruna, eins og „minđuše” (eyrnalokkar), „bujrum” (láttu vaða/velkomin) og „avlija” (innri garður).

Kako si?

Ćao!

Hvala!

- 1 jedan
- 2 dva
- 3 tri
- 4 četiri
- 5 pet
- 6 šest
- 7 sedam
- 8 osam
- 9 devet
- 10 deset

da

ne

č

ž

ć

đ

š

<<< Poslušaj kako zvuče ove riječi

Mynd: Mostar-brúin í Bosníu-Hersegóvínu

SR СРПСКИ

👤👤👤 12 000 000

Serbneska er eitt af fáum evrópskum tungumálum sem notar bæði kyrillíska og latneska stafrófið. Serbneskir málfarar geta notað bæði stafrófin jöfnum höndum. Í samanburði við önnur slavnesk mál notar serbneska eitt af stystu kyrillísku stafrófunum, með aðeins 30 stafi. Talandi um stafróf... leyf mér að sýna þér tungumál með alveg einstakt stafróf...

Здраво!

Како си?

Хвала!

- 1 један
- 2 два
- 3 три
- 4 четири
- 5 пет
- 6 шест
- 7 седам
- 8 осам
- 9 девет
- 10 десет

да

не

ђ

љ

и

ј

њ

ћ

џ

Послушај како звуче ове речи >>>

Mynd: Árbugður Uvac-árinnar í Serbíu

ՀԱՅԵՐԵՆ ՀԿ

👤 6 700 000

Ունց ես:

Ողջույն:

Շնորհակալություն:

Armenska tungumálið notar stafróf sem er alveg einstakt í samanburði við stafróf annarra evrópskra mála. Það var búið til fyrir u.þ.b. 2.400 árum! Þar sem Armenar eru mjög stoltir af stafrófinu sínu, bjuggu þeir til sérstaka minnisvarða til heiðurs stafrófinu. Í Armeníu er meira að segja sérstakur dagur helgaður tungumálinu, dagur þýðendanna, sem er haldinn heilagur í október ár hvert.

այո

ոչ

ա բ գ դ ե զ է ը թ ժ ի լ խ ծ կ հ ձ ղ ճ մ

յ ն շ ո չ պ ջ ռ ս վ տ ը ր ց ու ւ փ ք և օ ֆ

<<< Լսեք այս բառերը

Mynd: Minnisvarðar armenska stafrófsins (Arty Om | Shutterstock.com)

- 1 մեկ
- 2 երկու
- 3 երեք
- 4 չորս
- 5 հինգ
- 6 վեց
- 7 յոթ
- 8 ութ
- 9 ինը
- 10 տասը

ROM ROMANI ČHIB

☺☺☺ 3 500 000

Sar san?

Lašo d'es!

Najis tuke!

va

na

Þar til nýverið hefur rómíska varðveist frá kynslóð til kynslóðar eingöngu í munnlegri geymd. Þess vegna er ekki til neinn almennt viðurkenndur ritháttur, heldur byggist hann hverju sinni á stafrófi þess tungumáls sem er ráðandi á því svæði sem samfélag Rómafólks er staðsett. Í dag er þó hægt að lesa pólitísk rit, dagblöð og m.a.s. Shakespeare á rómísku!

- 1 jekh
- 2 duj
- 3 trin
- 4 štar
- 5 panž
- 6 šov
- 7 epta
- 8 oxto
- 9 iña
- 10 deš

Ašun kadala svaturja >>>

Mynd: Rómískur þjóðdans

LËTZEBUERGESH LB

☺☺☺ 600 000

Wéi geet
et?

Moien!

Merci!

Lúxemborgíska ritmálið er tiltölulega nýtt af nálinni. Áður fyrr var Lúxemborgíska sjaldan rituð niður og þess vegna voru engar opinberar réttitunarreglur né málfræðireglur þar til þær voru settar á laggirnar fyrir rúmum 40 árum, árið 1984. En hvað með táknið? Er hægt að skrifa þau niður? Flettu síðunni til þess að komast að því.

- 1 eent
- 2 zwee
- 3 dräi
- 4 véier
- 5 fënnef
- 6 sechs
- 7 siwen
- 8 aacht
- 9 néng
- 10 zéng

jo

neen

ä

ëé

<<< Lauschter wéi dës Wierder kléngen

Mynd: Péitruß-hjólasvæðið í Lúxemborg

ALÞJÓÐLEGT TÁKNMÁL

Eins og nafnið gefur til kynna er alþjóðlegt táknmál gjarna notað meðal táknmálsnotenda frá mismunandi löndum sem ekki hafa sameiginlegt móðurmál. Hægt er að skrifa það niður á ótal vegu, t.d. eru sum tákn notuð til þess að lýsa handformi, hreyfingu handarinnar og svipbrigðum. En nú þegar við erum búin að tala svona mikið um stafróf...

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9
- 10

ΕΛΛΗΝΙΚΑ EL

👤👤👤 13 500 000

Á flestum evrópskum málum er orðið „alphabet“ notað fyrir stafróf. Þetta orð er samansett úr fyrstu tveim stöfunum í gríska stafrófinu: alfa og beta. Gríska er skrifuð frá vinstri til hægri, alveg eins og önnur evrópsk tungumál, en sú var ekki alltaf raunin. Áður fyrr var hægt að skrifa hana frá hægri til vinstri, eða jafnvel í mismunandi átt í hverri línu. Á næstu síðu ætla ég að segja þér frá skemmtilegri venju hjá nágörðnum Grikkja...

ναι

όχι

Πώς είσαι;

Γεια!

Ευχαριστώ!

α β γ δ ε ζ η θ ι κ λ μ ν

ξ ο π ρ σ τ υ φ χ ψ ω

- 1 ένα
- 2 δύο
- 3 τρία
- 4 τέσσερα
- 5 πέντε
- 6 έξι
- 7 επτά
- 8 οχτώ
- 9 εννιά
- 10 δέκα

◀◀◀ Άκουσε τον ήχο αυτών των λέξεων

Mynd: Litrík gata í þorpinu Oia í Grikklandi

SQ SHQIP

👤👤👤 7 500 000

Si jeni?

Përshëndetje!

Faleminderit!

po

jo

Ç

ë

32

Þegar Albanir hrista höfuðið eru þeir ekki að neita einhverju, heldur eru þeir einmitt að segja „já, ég er sammála, ég er að hlusta á þig“. Þegar þeir kinka kolli aftur á móti eru þeir ekki að játa, heldur þýðir það eitthvað í líkingu við „því miður, ég held ekki“ og virðist fylgja slæmum fregnum. Þú þarft því að fara varlega þegar þú hristir höfuðið í Albaníu – þú gætir verið að samþykkja eitthvað sem þú ætlaðir þér ekki að samþykkja!

- 1 një
- 2 dy
- 3 tre
- 4 katër
- 5 pesë
- 6 gjashtë
- 7 shtatë
- 8 tetë
- 9 nëntë
- 10 dhjetë

Dëgjoni tingullin e këtyre fjalëve >>>

Mynd: Strandkaffihús í Ksamil í Albaníu

БЪЛГАРСКИ BG

👤👤👤 8 000 000

Búlgarar kinka líka kolli þegar þeir vilja segja „nei“ og hrista hausinn þegar þeir vilja segja „já“. Annar óalgengur eiginleiki búlgörsku er að hún er eitt fárra slavneskra tungumála með enga fallbeygingu. Það ætti því að vera auðveldara að læra hana heldur en tékknesku, sem er með 7 föll! Þessu ein-kenni deilir búlgarska með makedónsku.

Как си?

Здравей!

Благодаря!

- 1 едно
- 2 две
- 3 три
- 4 четири
- 5 пет
- 6 шест
- 7 седем
- 8 осем
- 9 девет
- 10 десет

<<< Чуйте как звучат тези думи

Mynd: Rila-klaustrið í Búlgaríu

ИЙ

Щ

Ю

Ъ

Я

Ь

да

не

МК МАКЕДОНСКИ

👤👤👤 3 500 000

Како си?

Здраво!

Благодарам!

Við höfum tilhneiginu til að tjá viðbrögð okkar með stuttum segðum eða orðum sem hafa enga sérstaka merkingu. Á makedónsku er sérstakt orð sem er mikið notað í þessum tilgangi – „lele“! Það getur bæði þýtt „guð minn góður!“ og „vá!“ og þú getur sagt „lele“ eins oft og þú vilt, þannig er hægt að segja: „Lele lele lele lele! En fallegur hundur!“ Flettu síðunni til þess að komast að því hvaða tungumál hefur hvorki orðið „já“ né „nei“...

- 1 еден
- 2 два
- 3 три
- 4 четири
- 5 пет
- 6 шест
- 7 седум
- 8 осум
- 9 девет
- 10 десет

да

не

Ѓ

И

С

Љ

Ц

Ј

Њ

Ќ

Слушнете како звучат овие зборови >>>>

Mynd: Kirkja heilags Johns í Kaneo í Norður-Makedóníu

GAEILGE GA

👤👤👤 170 000

Á írsku er hvorki til orð fyrir „nei“ né „já“. Til þess að svara spurningu þarf að nota samsvarandi sögn. Þannig getur svarið við „Seldu þau húsið?“ verið annað hvort „[þau] seldu“ eða „[þau] seldu ekki“, eða á írsku: „Ar dhíol siad an teach?“ „Dhíol“ / „Níor dhíol“. Þrátt fyrir að írska hafi engin orð sem merkja „nei“ eða „já“, býr það yfir mörgum eintökum orðum, alveg eins og næsta tungumál...

Dia dhuit!

Conas atá tú?

Go raibh maith agat!

ú

ó

á

í

é

◀◀◀ Éist le fuaim na bhfocal seo

Mynd: Mohen-bjarg á Írlandi

- 1 A hAon
- 2 A Dó
- 3 A Trí
- 4 A Ceathair
- 5 A Cúig
- 6 A Sé
- 7 A Seacht
- 8 A hOcht
- 9 A Naoi
- 10 A Deich

HU MAGYAR

👤👤👤 13 000 000

Szia!

Hogy vagy?

Köszönöm!

igen

nem

óöö

í

úüü

é

á

Ungverska er vegna flókinna málfræðireglna og 18 falla eitt af erfiðustu tungumálunum til þess að læra. En það er ómaksins virði vegna þess að á ungversku er hægt að lýsa mjög sérstökum fyrirbærum með einungis einu orði. „Aranyhíd“ þýðir bókstaflega „gullbrú“ en yfirfærð merking þess er glitrandi endurskin sólarinnar á vatnsyfirborði.

- 1 egy
- 2 kettő
- 3 három
- 4 négy
- 5 öt
- 6 hat
- 7 hét
- 8 nyolc
- 9 kilenc
- 10 tíz

Hallgasd meg, hogy hangzanak ezek a szavak >>>>

Mynd: Balaton-stöðuvatnið í Ungverjalandi

NEDERLANDS NL

👤👤👤 24 000 000

ja

nee

Á hollensku er til alveg einstakt orð: „gezellig“. Þetta er eitt af mest notuðu hollensku orðunum og getur þýtt notakennd, skemmtilegheit eða afslappað andrúmsloft, allt eftir samhengi. Það getur líka vísað til þess að upplifa sig sem hluta af einhverju samfélagi, að eyða tíma með ástvinum eða að hitta vin eftir langa fjarveru. Sem dæmi: „Við áttum gezellig kvöld, við eyddum því í að spila og skemmta okkur“.

Hoe gaat het ermee?

Hallo!

Dankjewel!

<<< Luister naar de klanken van deze woorden

Mynd: Túlípanar og vindmylla í Zaanse Schans í Hollandi

- 1 een
- 2 twee
- 3 drie
- 4 vier
- 5 vijf
- 6 zes
- 7 zev
- 8 acht
- 9 negen
- 10 tien

LT LIETUVIŲ KALBA

👤👤👤 3 000 000

taip

ne

Litháíska er eitt af elstu töluðu tungumálum heims og inniheldur orð sem svipa til fornsanskrit, t.a.m. „vyras“ (maður), „šuo“ (hundur) og „avis“ (kind). Þetta merkir að Litháar geta borið kennsl á sum orðin þegar þeir hlusta á þetta indverska tungumál. Nú er ég að verða svöng, ég ætla að fá mér eitthvað í gogginn...

Kaip sekasi?

Labas!

Ačiū!

- 1 vienas
- 2 du
- 3 trys
- 4 keturi
- 5 penki
- 6 šeši
- 7 septyni
- 8 aštuoni
- 9 devyni
- 10 dešimt

ųū č ž š ą ėė ĭ

Pasiklausykite šių žodžių >>>

Mynd: Kastali á litháísku eyjinni Trakai

ITALIANO IT

888 67 000 000

Í landi pítsu, pasta og osts er engin furða að fólk verði „abbioco“. Það er ekki til neitt nákvæmt orð á íslensku yfir þetta, en með „abbiocco“ (borið fram ab-bjok-ko) er átt við þörfina til þess að leggja sig eftir stóra og seðjandi máltíð. Flettu síðunni til þess að uppgötva annað einstakt matartengt orð...

Come stai?

Ciao!

Grazie!

- 1 uno
- 2 due
- 3 tre
- 4 quattro
- 5 cinque
- 6 sei
- 7 sette
- 8 otto
- 9 nove
- 10 dieci

sì

no

èé

à

ù

ì

òó

<<< Ascolta il suono di queste parole

Mynd: Riomaggiore-þorpið á Ítalíu

KA

ქართული

👤👤👤 3 700 000

როგორ ხარ?
 გამარჯობა!
 მაღლობა!

ღიაზ
 არა

Georgískaorðið „shemometchama“ þýðir að borða þó þú standir á blístri af því að maturinn er svo bragðgóður. Hægt væri að þýða það sem „ég borðaði óvart allan matinn“. Georgíska er líka með eitt af stórbrotnustu stafrófum heims. Á næstu síðu ætla ég að sýna þér orð sem lýsir magni og við myndum öll vilja nota endrum og eins.

- 1 ერთი
- 2 ორი
- 3 სამი
- 4 ოთხი
- 5 ხუთი
- 6 ექვსი
- 7 შვიდი
- 8 რვა
- 9 ცხრა
- 10 ათი

ა ბ გ დ ე ვ ზ თ ი კ ლ მ ნ ო პ ჟ

რ ს ტ უ ფ ქ ღ ყ შ ჩ ც ძ წ ჭ ხ ჯ ჰ

მოუსმინეთ სიტყვების ელვრადობას >>>

SVENSKA SV

👤👤👤 10 000 000

Á sænsku er búið að finna upp hið fullkomna orð til þess að lýsa magni. Þetta orð er „lagom“ og þýðir „ekki of lítið, ekki of mikið, heldur hæfilegt“. Þannig að á sænsku geturðu sagt að þú hafir borðað „lagom“! Nú erum við búin að tala mikið um einstök orð, næst ætlum við að skoða einstök orðasambönd...

Hur mår du?

Hej!

Tack så mycket!

ää

ö

- 1 ett
- 2 två
- 3 tre
- 4 fyra
- 5 fem
- 6 sex
- 7 sju
- 8 åtta
- 9 nio
- 10 tio

ja

nej

←←← Lyssna på ljuden för dessa ord

Mynd: Svell i Upplands Väsby i Svíþjóð (Per-Boge | Shutterstock.com)

PL POLSKI

👤👤👤 45 000 000

Pólska er uppfull af skemmtilegum orðatiltækjum. Ef þú segir t.d. „Nie mój cyrk, nie moje małpy“ á pólsku myndi það bókstaflega þýða „ekki mitt fjölleikahús, ekki mínir apar“. Orðatiltækið hefur þó ekkert með apa að gera, heldur þýðir það „þetta er ekki mitt vandamál“. Annað tungumál sem býr yfir skemmtilegu orðatiltæki sem hefur svipaða merkingu er...

Jak się
masz?

Cześć!

Dziękuję!

tak

nie

- 1 jeden
- 2 dwa
- 3 trzy
- 4 cztery
- 5 pięć
- 6 sześć
- 7 siedem
- 8 osiem
- 9 dziewięć
- 10 dziesięć

ć

ą

ł

ę

ń

ś

źż

ó

Postłuchaj brzmienia tych słów >>>>

Mynd: „Bogni skógurinn“ nálægt Gryfino í Póllandi

DANSK DA

👤👤👤 6 000 000

„Der er ingen ko på isen“ þýðir á dönsku „Það er engin kú á ísnum“, en yfirfærð merking þess er að það sé ekkert vandamál. Þannig að ef þú sérð engar kýr á ísnum, ætti allt að vera í lagi. Eins og þú hefur kannski tekið eftir, koma dýr oft fyrir í orðatiltækjum!

Hvordan går det?

Hej!

Tak!

- 1 en/et
- 2 to
- 3 tre
- 4 fire
- 5 fem
- 6 seks
- 7 syv
- 8 otte
- 9 ni
- 10 ti

æ

å

ø

ja

nej

<<< Lyt til lyden af disse ord

Mynd: Nimb-hótelið í tívolíinu í Kaupmannahöfn í Danmörku

PT PORTUGUÊS

👤👤👤 250 000 000

Como
estás?

Olá!

Obrigado/a!

Þú myndir kannski ekki telja portúgölsku sem heimsmál, en þar sem hún er töluð í Brasilíu eru málhafar hennar yfir 220 milljón talsins – sem gerir portúgölsku að sjöunda mest talaða tungumáli heims! Portúgalskir málhafar skilja almennt spænsku, galísísku og ítölsku þar sem þessi tungumál svipa hvert til annars. Talandi um galísísku...

áàã

úü

ç

óôõ

éê

í

sim

não

- 1 um
- 2 dois
- 3 três
- 4 quatro
- 5 cinco
- 6 seis
- 7 sete
- 8 oito
- 9 nove
- 10 dez

Ouçá o som destas palavras >>>

GALEGO GL

👤👤👤 2 400 000

Á galisísku eru til milli 60 og 100 orð til þess að lýsa rigningu. Ef þú hefur komið til Galisíu veistu af hverju það stafar! Til dæmis vísar „babaña“ til skúris sem hljómar eins og kornabarn, „torbón“ til úrhellis í þrumuveðri og „ballón“ til hellidembu sem varir í nokkra daga.

Como estás?

Ola!

Grazas!

si

non

ó

íï

á

é

ñ

- 1 un
- 2 dous
- 3 tres
- 4 catro
- 5 cinco
- 6 seis
- 7 sete
- 8 oito
- 9 nove
- 10 dez

◀◀◀ Escoita o son destas palabras

Mynd: Ströndin As Catedrais á Spáni

LV LATVIEŠU VALODA

👤👤👤 1 750 000

Lettar elska að syngja! „Dainas“ eru lettneskir þjóðsöngvar sem miðla ævafornri lettneski speki. „Dainas“-söngvarnir voru búnir til fyrir meira en þúsund árum og eru hluti af hátíðahöldum (eins og Jónsmessunótt, sem sést hér á myndinni), en eru líka hluti af daglegu lífi. Þeir eru hugleiðingar um lífið sem voru varðveittar í munnlegri geymd. Alls eru til yfir 1,2 milljón „dainas“!

jā

nē

Kā tev iet?

Sveiki!

Paldies!

- 1 viens
- 2 divi
- 3 trīs
- 4 četri
- 5 pieci
- 6 seši
- 7 septiņi
- 8 astoņi
- 9 deviņi
- 10 desmit

ū

č

š

!

ā

ī

ž

ģ

ķ

ē

ņ

Klausies, kā skan šie vārdi >>>

Mynd: Jónsmessunótt í Lettlandi (Raimonds Kalva LV | Shutterstock.com)

NORSK NO

👤👤👤 5 320 000

Mörg norsk orð hafa dreift sér til annarra útbreiddari tungumála. Hver hefur ekki heyrt talað um tröll? Ef tröll eru aðeins of óhugnanleg fyrir þér (mér líka!), hugsaðu frekar um fallegu norsku firðina. Ef þetta vekur ferðavilja þinn, skaltu ekki gleyma að orðið „egg“ er af norskum uppruna.

ja

nei

- 1 én
- 2 to
- 3 tre
- 4 fire
- 5 fem
- 6 seks
- 7 syv
- 8 åtte
- 9 ni
- 10 ti

Hvordan går det?

Hei!

Takk!

å

æ

ø

◀◀◀ Lytt til lyden av disse ordene

Mynd: Hreindýr í Tromsø i Noregi

SE SÁMEGIELLA

👤👤👤 30 000

Norðursamíska er eitt af samísku málunum og er töluð í ýmsum löndum í Norður-Evrópu. Því er engin furða að á norðursamísku séu mörg orð sem lýsa mismunandi tegundum af snjó og ís, t.a.m. er „čahki“ harður snjóbolti sem er notaður í snjóboltastríðum sem eru tekin alvarlega, „vahca“ er nýsnævi eða lausamjöll og „soavli“ er krapi.

jua

a-a

Mo dat manná?

Bures!

Giitu!

đ

ŋ

ť

á

ž

č

š

- 1 okta
- 2 guokte
- 3 golbma
- 4 njeallje
- 5 vihtta
- 6 guhtta
- 7 čieža
- 8 gávcci
- 9 ovcci
- 10 logi

Guldal dáid sániid >>>>

Mynd: Norðurljós í Noregi

РУССКИЙ RU

👤👤👤 150 000 000

да

нет

Rússneska hefur sérstakt orð fyrir ísskæni sem leggur, bráðnar eftir hækkingu á hitastigi og frýs síðan aftur. „Гололедица“ (útleggst: *gololedica*) mætti þýða sem „nakið ísskæni“. Vissir þú að í Evrópu eru tvisvar sinnum fleiri móðurmálshafar rússnesku en ensku?

Как дела?

Привет!

Спасибо!

- 1 один
- 2 два
- 3 три
- 4 четыре
- 5 пять
- 6 шесть
- 7 семь
- 8 восемь
- 9 девять
- 10 десять

<<< Послушайте, как звучат эти слова

Mynd: Fólk í íshölu í Rússlandi

ES ESPAÑOL

👤👤👤 489 000 000

¡Hola!

¿Cómo estás?

¡Gracias!

sí

no

Á spænsku er til orðatiltæki, „¡el mundo es un pañuelo!” (heimurinn er vasaklútur), sem fólk segir til þess að gefa til kynna undrun sína á því að hitta einhvern fyrir tilviljun á óvæntum stað. Þetta sýnir okkur að heimurinn er mun minni en við höldum – og er það ekki það sem það að læra tungumál og að kynnast öðrum menningarheimum snýst um? Spænska er sannarlega heimsmál, enda er hún ríkismál í 20 löndum – ¡Olé!

- 1 uno
- 2 dos
- 3 tres
- 4 cuatro
- 5 cinco
- 6 seis
- 7 siete
- 8 ocho
- 9 nueve
- 10 diez

á

ñ

é

úü

í

ó

Escucha cómo se pronuncian estas palabras >>>

FERÐALAG LÖRU UM TUNGUMÁL EVRÓPU

EDL.ECML.AT/LANGUAGEJOURNEY

*Þetta eru tungumálin sem
urðu á vegi okkar á þessari
stuttu ferð um Evrópu,
en til eru ótalmörg önnur
tungumál, bæði í Evrópu og
um allan heim.*

basneska

AFRÓASÍSK
350 000 000

SEMÍSK
maltneska

KARTVELSK
5 000 000

georgíska

albanska

gríska

INDÓ-EVRÓPSK
3 200 000 000

BALTNESK
lettneska
litháíska

SUÐURSLAVNESK
bosníska
búlgarska
króatíska
makedónska
serbneska
slóvenska

VESTURSLAVNESK
pólska
slóvakíska
tékkneska

AUSTURSLAVNESK
hvítússneska
rússneska
úkraínska

VESTURGERMÖNSK
enska
hollenska
frísneska
þýska
lúxemborgíska

NORÐURGERMÖNSK
danska
íslenska
norska
sænska

AUSTURRÓMÖNSK
ítalska
rúmenska

VESTURRÓMÖNSK
franska
galísíska
katalónska
portúgalska
retórómanska
spænska

KELTNESK
írsk
velska

armenska
rómíska

FINNSK
eistneska
finnska
norðursamíska
ÚGRÍSK
ungverska

ÚRÖLSK
25 000 000

TYRKÍSK
aserska
tyrkneska

ALTAÍSK
210 000 000

edl.ecml.at/languagejourney

BE EN FY SL FR UK

CA TR AS EU MT IS

ET RO CS SK FI RM

CY DE HR BS SR HY

ROM LB EL SQ BG

MK GA HU NL LT IT

KA SV PL DA PT GL

LV NO SE RU ES

Tungumál geta opnað dyr að öðrum heimi. Heimi þar sem þú getur uppgötvað fjársjóði annarra landa og menningarheima sem þú myndir aldrei vita af án þess að nota tungumál sem lykilinn að þessum heimi. Einar dyr geta síðan leitt þig inn í herbergi þar sem þú getur fundið aðrar dyr sem leiða eitthvert annað!

Fyrir sumum eru erlend tungumál ástríða og fyrir öðrum eru þau nauðsyn, en hvert sem þú ferð og hvað sem þú gerir, munu tungumál alltaf verða á vegi þínum. Við vonum að þetta ferðalag hafi gefið þér innsýn inn í nokkur þeirra mála sem eru í kringum okkur og muni hvetja þig til þess að kafa enn dýpra.

Fleiri upplýsingar um Evrópumiðstöð nútímatungumála, undir Evrópuráðinu, og evrópska tungumáladaginn er hægt að finna á www.ecml.at.

Vegna útfærslna og þýðinga, vinsamlegast hafið samband við information@ecml.at

© 2021, Evrópuráðið